

กระบวนการและการใช้ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนักวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา :
การศึกษาเชิงสำรวจและรายการณี

นางประภัสสร วงษ์ดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-326-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**CLASSROOM ACTION RESEARCH PROCEDURES AND RESULTS
UTILIZATION OF RESEARCHER-TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS :
A SURVEY AND CASE STUDIES**

Mrs. Prapassorn Wongdee

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Research**

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 927-637-326-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการและการใช้ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนัก
วิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา : การศึกษาเชิงสำรวจและรายกรณี
โดย นางประภัสสร วงษ์ดี
ภาควิชา วิชาการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒนา สุวรรณเขตนิกม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.อมรวิรัช นาคทรรรถ

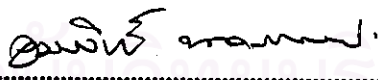
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

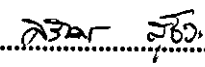
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุวิมล ว่องวานิช)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒนา สุวรรณเขตนิกม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.อมรวิรัช นาคทรรรถ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงกษณ์ วิรัชชัย)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

ประกาศ วมัฉิ : กระบวนการและการใช้ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครุณักวิจัยใน
โรงเรียนประถมศีกษา : การศีกษาเชิงสำรวจและรายกรณี (CLASSROOM ACTION
RESEARCH PROCEDURES AND RESULTS UTILIZATION OF RESEARCHER -
TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS : A SURVEY AND CASE STUDIES)
อ.ที่ปรีกษา : ผศ.ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม, อ.ที่ปรีกษาร่วม : อ.ดร.อมรวิษั นาคทรพรพ,
226 หน้า. ISBN 974-637-326-9

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศีกษากระบวนการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการนำผลการ
วิจัยไปใช้ประโยชน์ของครูในโรงเรียนประถมศีกษา ด้วยวิธีการศีกษาเชิงสำรวจและรายกรณี

การจัดเก็บข้อมูลมี 2 ขั้นตอน ในขั้นตอนแรกใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 230
คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติบรรยาย ส่วนในขั้นตอนที่ 2 ได้เลือกศีกษาครูกรณีศีกษา 4 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

7

(1) กระบวนการวิจัยของครุณักวิจัย เริ่มจากปัญหาการจัดการเรียนการสอนและการขาดความ
พร้อมของนักเรียน ครุณักวิจัยจะเลือกปัญหาวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ในการทำงานสอน และเป็นเรื่อง
ตนเองมีความถนัด โดยหัวข้อที่ศีกษามักเป็นเรื่องการพัฒนาวิธีการสอน และสื่อการสอน การศีกษา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การศีกษาเฉพาะกรณี การปรับพฤติกรรมนักเรียน และการสร้าง
หลักสูตรท้องถิ่น เครื่องมือในการวิจัยส่วนใหญ่ครุสร้างขึ้เอง โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่าง
ในการวิจัยคือนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์
ด้วยสถิติบรรยาย

(2) ครูได้มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ทั้งในด้าน
การพัฒนาวิธีสอนและสื่อ เพื่อการพัฒนานักเรียน และการพัฒนาการปฏิบัติการในวิชาชีพครู

ภาควิชา..... วิทยาลัยการศีกษา.....

สาขาวิชา..... วิทยาลัยการศีกษา.....

ปีการศีกษา 2540.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือช้ออาจารย์ที่ปรีกษา.....

ลายมือช้ออาจารย์ที่ปรีกษาร่วม.....

C840425 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: RESEARCH PROCEDURES / UTILIZATION OF RESEARCH RESULTS / CLASSROOM ACTION RESEARCH / TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS

PRAPASSORN WONGDEE : CLASSROOM ACTION RESEARCH PROCEDURES AND RESULTS UTILIZATION OF RESEARCHER - TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SUWATTANA SUWANKHETNIKOM, Ph.D. THESIS CO-ADVISOR : AMORNWICH NAKORNTHUP, Ph.D. 226 pp. ISBN 974-637-326-9

The purposes of this research were to study research procedures and utilization of elementary school teachers by using a survey and case studies. There were two steps in the study. There were a survey of 230 samples and a study of 4 teachers.

Finding :

(1) The research procedure started from problems of classroom teaching and learning, and the lack of students' readiness. The teachers selected research problems that applied to their teaching. The research topics varied from a development of a teaching method or media, a study of student achievement. A case study, a study of behavior modification, and a study of curriculum development. Most of the research instruments were developed by the teacher with the assistance of the experts. The students in the teachers' classes were the samples of the study. The analysis covered content and statistical analysis.

(2) The teachers used the research results to development instructions for student development and to develop their professional skills.

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา..... ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตา และกรุณาอย่างล้นเปี่ยมของ ผศ. ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม และอาจารย์ ดร. อมรวิรัช นาคทรพรพ ที่อาจารย์ทั้ง 2 ท่านได้ออกท่น เสียสละ เวลาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้ผู้วิจัยได้แก่งคิดในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จนสำเร็จเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาวิจัยการศึกษา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้กับผู้วิจัย ตลอดเวลาที่ได้ศึกษาในภาควิชาวิจัยการศึกษา ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ ความสามารถ ในการทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ความอุดหนุนทุนในการทำวิจัย

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ รวมไปถึงกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลทุกท่าน หากขาดความร่วมมืออันดีซึ่งจากท่าน งานเล่มนี้ก็ไม่มีโอกาสที่จะสำเร็จได้ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณอย่างยิ่งมา ณ ที่นี้

ในการนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างยิ่งกับการได้รับความกรุณาในด้านโอกาส ทุนการศึกษา จากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) รวมไปถึงกำลังใจและความช่วยเหลือที่ได้รับตลอดมา จาก ที่ ๆ น้อย ๆ ชาววิจัยและประเมินผล และชาว สสวท.

สุดท้ายขอขอบพระคุณมารดา-บิดาที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณคุณสนั่น วงษ์ดี ตลอดจนที่ ๆ น้อย ๆ เพื่อน ๆ และทุก ๆ ท่าน ที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือกับผู้วิจัยเสมอมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประภัสสร วงษ์ดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ประวัติของการทำวิจัยปฏิบัติการ.....	9
ความสำคัญของการทำวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียน.....	10
ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการ.....	14
รูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียน.....	15
กระบวนการและขั้นตอนในการทำวิจัยปฏิบัติการ.....	22
ปัญหาในการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ.....	37
ประชากร.....	37
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	42
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	42

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจากการศึกษาแบบสำรวจ.....	45
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเฉพาะกรณีของครูที่ทำผลงานและได้รับตำแหน่ง อาจารย์ 3.....	76
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล.....	179
สรุปผลการศึกษา.....	180
อภิปรายผลการศึกษา.....	184
ข้อคิดเห็นจากการศึกษา.....	188
ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา.....	191
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	191
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	191
รายการอ้างอิง.....	192
ภาคผนวก.....	198
ประวัติผู้เขียน.....	226

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายละเอียดในการติดต่อและวันที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับกรณีศึกษา.....	43
2	เกณฑ์ในการเลือกกรณีศึกษา.....	44
3	จำนวนและคำร้อยละของครูผู้ตอบแบบสอบถาม.....	45
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายของ การได้มาซึ่งปัญหาในการวิจัยของครูผู้ตอบแบบสอบถาม.....	51
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายของ กระบวนการในการวิจัยของครูผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายของ การปฏิบัติการวิจัยของครูผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายของ การเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายของ การใช้ผลการวิจัยของครูผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายของ ปัญหาการใช้ผลการวิจัยของครูผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
10	สรุปรายละเอียดของกรณีศึกษา.....	76
11	แนวทางในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 1.....	78
12	กระบวนการในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 1.....	82
13	ลักษณะผลงานของกรณีศึกษาที่ 1.....	86
14	การใช้ผลการวิจัยของกรณีศึกษาที่ 1.....	88
15	ปัจจัยต่าง ๆ ในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 1.....	90
16	แนวทางในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 2.....	96
17	กระบวนการในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 2.....	100
18	ลักษณะผลงานของกรณีศึกษาที่ 2.....	104
19	การใช้ผลการวิจัยของกรณีศึกษาที่ 2.....	109
20	ปัจจัยต่าง ๆ ในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 2.....	111
21	แนวทางในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 3.....	118
22	กระบวนการในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 3.....	121
23	ลักษณะผลงานของกรณีศึกษาที่ 3.....	122

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24	การใช้ผลการวิจัยของกรณีศึกษาที่ 3..... 124
25	ปัจจัยต่าง ๆ ในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 3..... 128
26	แนวทางในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 4..... 134
27	กระบวนการในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 4..... 136
28	ลักษณะผลงานของกรณีศึกษาที่ 4..... 137
29	การใช้ผลการวิจัยของกรณีศึกษาที่ 4..... 140
30	ปัจจัยต่าง ๆ ในการทำวิจัยของกรณีศึกษาที่ 4..... 143
31	การใช้ผลการวิจัยของกรณีศึกษาทั้ง 4 คน..... 147
32	การเปรียบเทียบกระบวนการวิจัยจากการศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ และการศึกษาแบบพหุกรณีศึกษา..... 165
33	การเปรียบเทียบการใช้ผลการวิจัยจากการศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ และการศึกษาแบบพหุกรณีศึกษา..... 172
34	การใช้ผลการวิจัยของกรณีศึกษา..... 175
35	ปัจจัยในการส่งเสริมการทำวิจัยของครู..... 177

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย